

Шочмо эл, порылык да чын верч!

Б У Д Ъ Г О Т О В /

17-ше (3665) №,
2024 ий 26 апрель,
кугарня

0+

Ямде лий

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

Театрын ончыкылыкшо – тендан кидыште

Республикысе усталык рүддерын фотожо-влак.

Марий Элыште 203 театр коллектив пашам ышта. Нунын кокла гыч – 86 йоча любительский объединений, 19 самырык да 98 кугыег театрла. Куд йоча театр «образцовый самодеятельный коллектив» лүмым нумалеш.

15-17 апрельште Йошкар-Олаште йоча коллектив-влак «Театральная юность Марий Эл» республикысе фестивальште мастарлыкштым ончыктеныт. Ты фестивальын историйже кодшо курымысо 70-ше ийлаште тўналын, да тудо кок ийлан ик гана эртаралтеш.

Ты гана фестиваль Марий Турек, Медведево, Морко, Кужэнгер районла, Йошкар-Ола, Волжск, Виче да Козьмодемьянск олала гыч йоча театр коллектив-ша-

мычим иквереш чумырен. 6-17 ияш ўдыр-рвезе-влак руш, национальный да йот произведенийла почеш шындыме спектакльым аклаш луктыныт.

Икымше верым Виче кундемын «Зурбаган» театрже сенен налын. Медведево районысо «Школа волшебников» театр, Морко йоча образцовый театр (кўшыл снимкыште), Йошкар-Оласе «Зеркало» калык театр тўрлў номинаций дене кокымшо верыш лектыныт. Волжск ола гыч «Коломбина»

курчак театр кумшо лийын. Тўн призым, гран-прим, Медведево тўвыра полат пеленысе «Дебют» образцовый театр студий (ўлыл снимкыште) сенен налын.

Сценыш лектын, тўрлў рольым модмаш йоча-влаклан шкеныштым артист семын шижаш тарата. Ёшаныме шуэш, нине талантан ўдыр-рвезе-шамыч кокла гыч шукынжо, илен-толын, кугу сцене гыч мемнам куандараш тўналыт.

В.МАМАЕВА.

ПОДПИСКЕ

2024 ийын кокымшо пелийжылан «Ямде лий» газетлан подпискым ышташ вашкыз! Индекс: П4696.

Ак: 432 тенгеат 48 ыр (Марий Элыште).

Уста баянист – ончылно

Кужэнгер посёлкысо йоча сымыктыш школышто индешымше классыште тунемше Максим Антонов (снимкыште) «Новые имена» всероссийский конкурсын

лауреатше лийын. Уста баянист «Калык семүзгар» тагасыште ойыртемалтын.

Максим түрлө конкурсышто ятыр гана лауреат лийын. Нунын коклаште – «Молодые дарования России» российысе конкурс. Школым тунем пытарымеке, рвезе И.С.Палантай лүмеш тўвыра да сымыктыш колледжыш шинчымашым погаш пураш шона.

Максимым да туныктышыжо Елена Поповам черетан сенгымаш дене уло кумылын саламлена!

В.МАМАЕВА.
Фотом Марий Эл Республикысе Тўвыра, печать да калык-влакын пашашт шотышто министерствын сайтше гыч налме.

«Салтаклан – серыш»

«Яналовские чтения» VIII шанче-практике республикысе конференций Шернур посёлкысо 1-ше номеран школышто эртаралтын. Тушко республикысе түрлө школ гыч 1-11-ше класслаште тунемше-влак ушненыт. Мый «Салтаклан – серыш» проектно-шымлыме пашамым аклы-машке луктынам. Иктагаш-ша-

мыч коклаште кокымшо верым сенген налынам. Вуйлатыше З.В. Небогатиковалан кугу таум ойлем. Земфира Васильевна пашам түрлө велым шымлаш, кычалаш, иктешлаш туныктымышлан кōра лектыш куандарыше лийын.

Родион НЕБОГАТИКОВ.
У Торъял, Токтарсола.

Розочка пелен

Звенигово районысо «Мечта» тўвыра да каныме рўдер «Я и мой питомец» фотоконкурсим эртарен. Мыят тушко ушненам. Кўтўштō Розочка ушкал пелен шогымо фотом аклаш колтенам. Шукерте огыл конкурсим иктешленыт. Мый кокымшо верыш лектынам (снимкыште). Икымше верым Галя Романова сенген налын. Кумшо Надя Сотова лийын. Мыланна пōлекым да дипломым кучыктеныт. Сенгымаш куаным конден. Вес ганат ушнаш кумыл уло. Шкем түрлө велым эре тергыман.

Марина СТЕПАНОВА.
Волжский, Упшер.
Фотом еш архив гыч налме.

Российысе увер

1 гыч 15 май марте
Россий мучко «Линейка
памяти» историй да
патриотизм шўлышан акций
эртаралтеш. Кушкын толшо
тукумым Шочмо элым
аралаш, эртыме корным
палаш, түрлө калык дене
келшен илаш кумыланга.

17-20 сентябрьште
«Маленькое кино»
«Фильмёнок» любительский
фильм-влакын фестивальшт
эртаралтеш. Тушко кумылан
каже еш ушнен кертеш.
Йодмашым 30 апрель марте
fest@filmenok.ru адрес дене
электрон почтыш колтыман.

3-11 ияш ўдыр-рвезе-влак,
экологий дене кылдалтше
«Альтернатива есть» театр
постановко конкурсыш
ушныза. Пашадам 2 май
марте колтыза. Тўрыс увер –
vsekonkursy.ru сайтшыште.

Марий Элысе увер

9-11-ше класслаште
тунемше-шамыч
С.А.Дружинин лүмеш «Стань
журналистом» республикысе
конкурсыш ушнен кергыт.
Йодмашым 8 май марте
konkurs_jur@mail.ru
адрес дене электрон почтыш
колтыман.

Козьмодемьянск олase
А.В.Григорьев лүмеш
художественно-исторический
тоштерыште мультимедиа-
гид пашам ышташ тўгалеш.
«Артефакт» приложений
полшымо дене 40 сўрет да
нунын авторышт нерген пелен
налаш лиш.

Йошкар-Оласе
А.С.Пушкин лүмеш 4-ше
номеран гимназийыште
тунемше Ксения Аганина
физкультур денe
всероссийский олимпиадын
иктешлыше йыжынгыштыже
призовой верым сенген налын.

Самырык алмаштышым куштат

15 апрельште Марий Эл Республикысе Писатель ушем МАССР-ын калык серызыже К.К.Васиның шочмыжлан 100 ий темме лүмеш «Сылнымут алмаштыш» регион-влак кокласе конкурсым эртарен. Ты конкурс самырык автор-шамычым латнымше гана иквереш чумырен. Марий Элысе школла, лицейла да гимназийла, тыгак Башкортостан Республик гыч тунемше-шамыч деч руш да марий йылмыла дене 150 наре паша пурен.

Мероприятийш 70 наре участник толын. Самырык автор-влак дин дипломым да книга кучыктенят (снимкыште). Нуным Марий Эл Республикысе Тұвыра, печать да калык-влакын пашашт шотышто министерствын тун специалистше В.Э.Комаров саламлен. Туныктышо ден воспитатель-

шамычымат чапкагаз дене палемденят.

– Писатель ушем тыгай конкурсам умбакыжат эртараш тўналеши. Вет тудын пайдаже пеш кугу. Йоча-влакын тыршымышт шижалтеш. Ушаныме шуэш, вес гана марла возымо паша-влак утларак лийыт. Ты конкурсш пур-

шо паша-шамыч кокла гыч эн ойыртемалтшышт «Эрвий» ден «Дружба» альманахлаште да «Кече-Солнышко» журналыште савыкталтыт, – оила Россий писатель ушемын Марий Элысе полкажым вуйлатыше С.Д.Архипова.

В.МАМАЕВА.
Авторын фотожо.

Шарача школышто

Самырык тукум дене вашлий-маш кажне гана куаным полекла. Кодшо арнян Марий книга савыктышын, «Ончыко», «Кече-Солнышко» журнал-влакын, «Марийская правда», «Марий Эл», «Ямде лий» газет-шамычын пашаенгышт Волжский район Шарача школышто тунемше-влак дене мероприятийым эртарышна. Актовый зал тич погынышо йоча-шамыч кокла гыч «Ямде лий» газетым налше да лудшо-влак шагалак лийыч гынат, ончыкыжым кыл эшеат пенгыдемеш да подписчик-шамыч ешаралтыт манын, ұшаным огына йомдаре.

«Шырча» калык фольклор ансамблын сылне муро ден кушты-маш полекше паша кумылнам эшеат ылыжтыш.

Мастер-классым Российн сулло, Марий Элын калык сўретчыже И.Ямбердов, газет ден журнал-влакын пашаенгышт эртарышна. 5-6-шо класслаште тунемше-шамыч дене пырля (снимкыште) «Ямде лий» газетын икмыняр номержым шергална. Заметкым возымо шотышто кутырышна. Мут-влак рифмым тўшкан кычалын, почеламутымат возышна. Икшыве-шамыч шке коклаштышт рушла кутырат гынат, марий му-

тым кычалме модышыш чолган ушнышт. Марий йылмым да литературым туныктышо Т.Н.Николаеват йоча-влакын мут саскаштым келыштараш полшыш. Поэзийым йоратыше-шамыч Ксения Андреева (5-ше «Б» кл.), Даша Кузьмина (5-ше «Б» кл.), Матвей Давыдов (6-шо кл.) почеламутым марла сылнын лудмышт дене куандарышт.

Паша кечынам Шарача школын коллективше дене волейболла модмаш мучашлыш. Поро йолташна-влак тауштена да келшымаш кылна огеш лушко, шонена. «Ямде лий» йоча газет – республикыште икте веле. Икшыве-влак тудым палышаш улыт.

З.ТИМОФЕЕВА.
М.СКОБЕЛЕВЫН фотожо.

Шошым

Пүртүс ялт вашталтын. Пушенге-влак помыжалтыныт, лышташнерым луктыт. Мардеж левырак лийын. Кундемыштына кудырчан йураат йурын кайыш. Тылеч вара южшат яндареште. Кайык-влак шошо мурым мурат. Корак-шамыч пыжашым опат, мемнан уремыштак куэрыште чо-гыматат. Шырчык-влак, пыжашым муын, шкаланышт келшышын йөнештарат. Кайыккомбо, турня-влак тора мланде гыч толыт. Чонышто – куан. Мемнан деке шошо толын!

Софья ФЕДОРОВА,
Вероника МАМАЕВА.
У Торъял, Кузнеч.

Палыдыме кайык

Ме Элнет воктене илена. Тенний энерыште вуд 2,5 метрлан нолталалтын. Мемнан деке эн ончыч кынегайык толын. Вара пембе ден энжыгайыкым шекланенна. Ерыште йүксö мужырым ужмек, куанже мыняр ыле! Ик кечын пакчаштына палыдыме кайыкым ужынна, фотом ыштенна. Тудын нерген уверым книгаште, интернетште кычалынна. «Кугу Какшан» заповедникын шанче пашаенже Г.Богданов, Шарача школын тунуктышыжо В.Бакутов деч польшым йодынна. Шымлымеке, иктешлы-машым ыштенна: тиде чодырасе завирушка (снимкыште) улмаш. Шошо пагытым эскераш онгай.

Марина СТЕПАНОВА.
Волжский, Упшер.

«А-Транс» ООО-н директоржо А.А.Чернядьев школ лесничествын командыжлан формым быштен пуэн.

Шулдыран йолташлан – 70 омарта

Морко район Унчо кыдалаш школышто Шлань, Шүргө, Паймыр, Ямбатыр, Муканай, Шап Унчо ялла, Уньжинский посёлко да Унчо села гыч 192 йоча тунемеш. Директорлан А.С.Григорьев пашам ышта. 26 енан тунуктышо коллектив икшыве-шамычлан ешартыш шинчымашым пуымо шотышто кўлынак тырша. Школышто кумло ула кружок уло. Иктыже – «Юные лесоводы». Тушко 5-11-ше классла гыч 36 тунемше коштеш. Кружокым географий ден общественный предмет-влакым тунуктышо З.К.Митрофанова кумшо ий вуйлата.

– *Зульфия Камильевна, «Юные лесоводы» кружок тунемше-влаклан мо дене полша?*

– Теорий да практике занятийлаште йоча-шамыч шуко ум пален налыт. Йодыш лекме годым пүртүсышкак вашмутым кычалаш миен толына. Икшыве-влак-лан чодыраште мыняр түрлө кушкыл, пушенге кушмо да могой кайык-шамыч илыме нерген пален налаш кеч-кунамат онгай да пайдале. Чодыраш кеч-могой пагытыште лектына. Практикым, шымлыме пашам да опытым эртарах Уньжинский лесничествыште участкына уло. Лесничий Э.В.Егоров, мемнан кураторна, полшаш эре ямде.

– *Тунемше-шамычын чолгалыкышты кузерак палдырна?*

– Ёдыр-рвезе-влак тенний кисалан, шырчык-лан 70 омартам ямдыленыт. Чодыра кумдыкышто арулыкым эскерена. «Покормите птиц зимой», «Собери макулатуру – спаси дерево» да моло акцийыш ушнена. «Лучшее мероприятие школьных лесничеств» конкурсышто ўмаште икымше

верым налме. «Это всё моё, родное» республикысе конкурс онгайын да веселан эртен. Тагасымаште икымше верыш лектына. Мемнам чодыра тоштерыш, оранжерейыш да Юлтехыш экскурсийыш ўжыныт. «Сохраним лес от пожара» сўрет конкурсышто жюри Кристина Васинкина ден Марья Оразаеван пашаштым кўкшын аклен. Ёмаште Алеся Григорьева, Кристина Ильина, Марья Оразаева, Дина Павлова (снимкыште) Виче кундемыште эртаралтше слётышто республикын чапшым араленыт да сенгымаш дене куандареныт. Ёдыр-влак Шап ер воктене эртаралтше регион-влак кокласе слётышто лийыныт. Марья «Лучший лесопатолог» конкурсышто икымше верым налын.

Чодыра – марий калыкын ик эн кугу поянлыкше. Ончыкыжым Унчо школын тунемшыже-влак кокла гыч чодыра озанлыкыште тыршыше пашаен-шамыч лийыт манын, ўшан уло.

З.ТИМОФЕЕВА.
Фотом школ архив гыч налме.

Амчемучашын изи артистше

Пошкырт кундемын шочшы-жо Иван Петраев (снимкыште) изинек музыккан шўман. Тудын, шыргыжалын, гармоньым устан шокталтымыже да муралтымыже кажнын чоным савырат.

– Тукумышто чылан гаяк мураш, кушташ тале улым. Ачамат, кочамат түрлө инструмент дене шоктент. Шкежат фольклор ансамбльиш коштынам. Икшыве-влакын 86 ияш Евдокия ковашт кызытат муралта, – оила рвезын аваже Людмила Ильнична. – Иван изиж годым ачажын шоктымыжым ончен, книгаг кучен, гармонь семын шупш-кедылын. Тыгай койшыжым ужын, ик ийым темемекеже, модыш гармоньым налын пуэна. Варажым Игорь изам кум ияш йочалан ты семўзгарымак пөлеклен. Ачаж дене пырля эн ондак Калтаса семым шокташ тунемын.

Иван Петраев – ешыште кумшо икшыве. Калтаса районысо Амчемучаш школышто 6-шо классыште тыршен тунемеш. Чолга йоча тальянке, аккордеон, баян да моло инструмент дене шокта. Түрлө фестивальште участвоватла да сенымашыжат ятыр. «Уфимские жемчужины» кон-

курс-фестивальште II степеня лауреат лўмым шукерте огыл налын. Йошкар-Олаште эртаралтше «Изи гармоньчо» гала-концертыште поснак ойыртемаптын. Пошкырт кундемысе артист-влак дене пырля Москошто шошо каникул жапыште выступатлымыж годым тудлан гитарым пөлекленыт. Иван тений Уфа, Екатеринбург олалаште илыше калыкым мастарлыкше дене куандарен. Шукерте огыл Ставропольшто лийыныт. Тўвыра аланыште тыгай уста самырык тукум палдырна гын, шочмо йўла ден сымыктыш утыр веле вияныт.

З.ТИМОФЕЕВА.
Фотом еш архив гыч налме.

Сўрет сенымашым конден

Мый изиэм годсек сўретлаш йӱратем. Паша-шамычем чўчкыдын конкурслаш колтем, сеныше-влак радамыш лектам. Шукерте огыл республикна мучко «Я рисую ПДД» сўрет конкурс эртаралтын. Мьят тушко кумылын ушненам. Корнышто коштмо правилым эскерыше енын изи йочам вўден ошкылмыжым сўретленам. Ондак паша-влакым районысо йыжыныште акленыт. Мыйын сўретемилан кўкшӱ акым пуэныт да республикысе йыжынгыш колтеныт. 9-11-ше класслаште тунемше-влак кокла гыч республикыштат икымше верым сенен налынам. Диплом да чапкагаз дене палемденыт, пөлекым кучыктеныт (снимкыште).

Дарья САЙРАНОВА.
Башкортостан, Балтач, Иванай.
Фотом еш архив гыч налме.

Йӱратыме сомыл

Мый икымше классыште куанен тунемам. Урок деч вара арнялан кум гана спорт школыш теннис дене модаш коштам. Эше сўретлаш йӱратем (снимкыште). Люба акам деке мастерскойышкыжо арнялан кок гана сўретлаш миен толам. Кажне кастене, мӱнгысӱ пашам ыштен пытарымеке, мультфильмысе персонаж-влакым пластилин гыч ненчем. Тиде мыйын эн йӱратыме хобби.

Эвика МАНИКАЕВА.
Башкортостан, Нефтекамск олесе
10-шо номеран школ.
Фотом еш архив гыч налме.

да ИКН уроклам вудышö
О.Н.ВАСЕНИНА
ямдылен.

Педагогике науко кандидат, кўшыл категориян туныктышо, Россий Федераций общий образованийын почётан пашаенже, Йошкар-Оласе 21-ше номеран Семёновка школышто кугыжаныш мари́й йылме

«Йошкар-Ола – Мари́й Элын туныктыш рүдерже» темылан урок

1 Шомаклам професийыш савырыза.

Муро – _____, кол – _____,
ургаш – _____, шанче – _____,
туныкташ – _____, эмлаш – _____,
кевыт – _____, чонач – _____,
вуйлаташ – _____.

2 Яра верлаш келшыше шомаклам возыза.

Тўнгалтыш школышто тунеммем годым _____ лияш шоненан. Кыдалаш школышто тунеммем годым мыланем _____ келшен. Школым тунем пытарымеке, _____ лийнем. Кызыт _____ ямдылалтам.

4 Йошкар-Оласе колледж ден техникум-влакым возыза.

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

3 Йодышлан вашмутым пуыза.

Йошкар-Олаште мыняр вуз уло?

Мари́й кугыжаныш педагогический институт кунам почылтын?

Тудым Мари́й кугыжаныш университет дене кунам ушеныт?

Юлтех кугыжаныш университет кунамсек пашам ышта?

Межрегиональный открытый социальный институтышто могай професийым налаш лиеш?

5 Чын ойлончым ойырыза.

А. Йошкар-Олаште Ленин лүмеш площадьыште кок кугыжаныш вуз: Юлтех (ПГТУ) да МарГУ – верланен.

Б. Кок кугыжаныш вуз Йошкар-Олаште верланен Ленин лүмеш площадьыште ПГТУ да МарГУ.

В. Ленин лүмеш площадьыште Йошкар-Олаште верланен ПГТУ да МарГУ кок кугыжаныш вуз.

6 Мут-влакым кучалтын, ойлончым ыштыза.

*Медицине колледж, верлана, Йошкар-Оласе, уремыште, Пролетарский.

*1930 ий гыч, пашам, тудо, ышта.

*Фармацевт, медшўжар, акушер, налаш лиеш, колледжыште, професий-влакым.

7 Калыкмутын ужашыжым муза.

1. Тунемде, ...	А. шуко тунемше шуко пала.
2. Тунемдыме ег – ...	Б. паша – тунеммаш.
3. Тунеммаш – паша, ...	В. йыдалымат ышташ ок лий.
4. Ик тунемше ...	Г. кок тунемдымым шога.
5. Шуко илыше огыл, ...	Д. сокыр чыве дене иктак.

1	2	3	4	5

9 Йоратыме туныктышет нерген заметкым возо.

Мыйын йоратыме туныктышем – _____.

Тудо _____ предметым вўда. _____ келге шинчымашым пуа.

Туныктышем – _____, _____ айдеме.

Мый _____ пагалем.

8 Скобкысо мутым марландыза да яра верыш возыза.

Ала-кунам меат школыш _____ (впервые) толынна. Туныктышына мемнам кумылын _____ (встретила), классыш пуртен. Тудо жапым кызытат порын _____ (вспоминаем). Ынде мемнам _____

(старшекласники) маныт. Кугу улына гынат, изирак класслаште _____ (учащихся) огына мондо. Нунылан _____ (разные мероприятия) эртараш полшена.

Ик мотор шошо кечын Морко район Коркатово лицейин орлёнокшо-влак эколог лийыч. Нунын деке «Движение Первых» толкынын активистше-шамыч ушнышт. Школ йырым-йыр шүкшакым поген налыч. «Арулыкым шке эскерышаш улына. Тунам пүртүшат йывырта», – ойлат ўдыр-рвезе-влак.

В.СМИРНОВЫН фотожо.

Арулыкым эскерена

Мланде почылтмеке, ме, тунемше ден туныктышо-влак, школышто кугу суб-ботникым эртаренна. Паша каж-нылан ситен: икте лышташым удырен, весе ўштын, кумшо нумалын. Ынде школ йыр ару. Но тиде тўналгыш гына. Ончылно – пакча паша. Арамлан огыл калык ожнысек тыге ойла: «Шошо кече талукуым пукша».

Юля ЯГОДАРОВА.
Советский, Кельмаксола.

Сандалыкым сўретленам

Шукерте огыл школыштына «Сандалык йоча-влакын шинчашт дене» сўрет конкурс эртаралтын. Мыят тагасымашке ушненам. Эн ондак сандалык нерген книга м лудынам, кино онченам. Вара сўретым ыштенам. Пеш мотор сўрет лектын, шкала-немат келшен.

Евгений АНТРОПОВ.
Шернур, Лажъял.

Палаш онай

28 апрель – Кичке пайрем.

- ✿ Тиде кечын игече шокшо гын, пакчасаска, емыж-саска сайын сочыт.
- ✿ Йўр йўреш гын, идалык лектышан лиеш.
- ✿ Кичке пайрем кечын виан мардеж пуа гын, шошо кужун шуйна.
- ✿ Пайрем кече мардежан гын, кенжеат мардежан лиеш.

Электротулым аныклена!

1. Сото телефоннын зарядный устройствыжым розеткеш кодымеке, мыняр процент электрокуат арам кучылталтеш?
А) 0%.
Б) 65%.
В) 95%.
2. Электрокуатым аныклыше лампым кунам шонен муыныт?
А) 1964 ий.
Б) 1976 ий.
В) 2000 ий.
3. Пõлем гыч лекмеке, тулым йõртыман мо?
А) Йõртыман.
Б) Йõртыман огыл.
В) Кумыл деч шога.

Сўретым чиялтыза.

М.ШКЕТАН ЛҮМЕШ МАРИЙ КУГҮЖАНЫШ ДРАМЕ ТЕАТР

26 18:00 апрель

А. Спиридонов

ЮГОРНО Эпос
Песнь о вешем пути

12+ 78-13-78

Газетым Кыл, информационный технологий да массовый коммуникаций сферым эскериме шотышто федеральный службыв Юл кундем федеральный округысо управленийыштыже регистрироватлыме.
Номер – ПИ № ТУ52-01404, 2023 ий 22 сентябрьыште пуымо.

Марий Эл Республикысе «Марий Эл» увер агентстве» КАУ.
Директор: Е.И. КУЗНЕЦОВ.
Тўн редактор: А.Н. ГРИГОРЬЕВА.

Индекс П4696.
Тираж 1550 экз.
Заказ Формат – А-4-8.

Учредитель-влак:
Марий Эл Республикысе Тўвыра, печать да калык-влакын пашашт шотышто министерстве, Марий Эл Республикысе «Марий Эл» увер агентстве» КАУ.

Редакций да издатель: Марий Эл Республикысе «Марий Эл» увер агентстве» КАУ, 424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый Вийын 70-ше идалыкше урем, 20-шо порт. Тел. 8(8362) 45-22-82.

Газетым редакцийыште погымо да версталыме, «Марий Эл Республикысе Правительствын типографийже» ООО-што ямде оригинал-макет гыч савыктыме.
Типографийын адресше: 424000, Йошкар-Ола, Комсомольский урем, 112.
Печатьыш пуымо жап – 14-00, фактически – 13-00.

Авторын да редакцийын шонымашышт тўрлõ лийын кертты. Серыш-влак мõнггеш огыт колталт. Ак – кутырен келшыме почеш.

https://vk.com/yamde_lii
<https://t.me/yamdelii>
yamde_lii@mail.ru
yamdelii@mediamari.ru
Сайтын адресше: ямделий.рф

Конкурс

Эш дене - шошо сомыл.

Морко посёлкысо 1-ше номеран йочасадыште шошо пагытым куанен вашлийынна. Воспитатель-влак икшыве-шамыч дене пырля түрлө кушкылын нӱшмыжым ўденыт, ужар шоганым куштат. Кызыт озымын одарланен кушмыжым эскерат, вўдым шават (снимкыште). Кенежым пеш вучат. Вара росоташтым участкышкышт луктын шындат.

И.АЛЕКСЕЕВА.

Ик шырым верже дене вашталтен, чын вашмутым ыштыза.

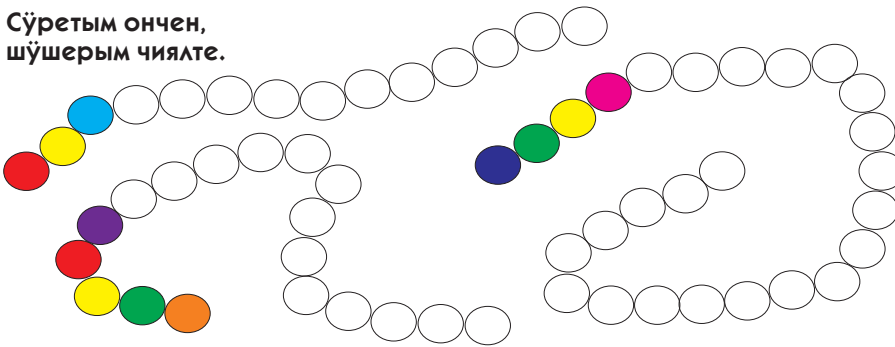
Синквейн

$$6 + 9 = 15$$

Шошо
Ныжылге, ласка.
Куандара, ырыкта, волгалтара.
Чыла чонан ылыжеш.
Сылне пагыт.

Эльвира СМЕРНОВА.
Морко, Коркатово.

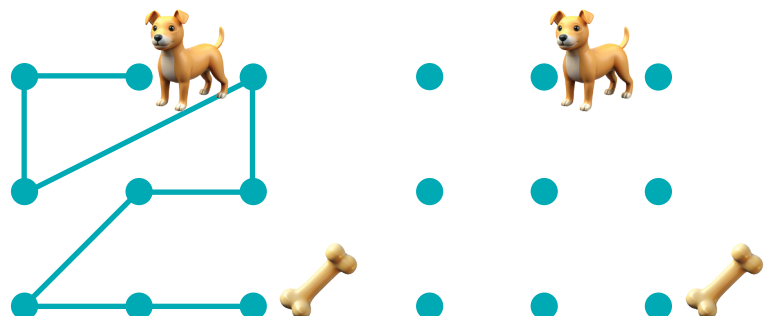
Сўретым ончен, шўшерым чиялте.

Шотлыза.

$$\begin{aligned} \text{Apple} + \text{Apple} + \text{Apple} &= 36 \\ \text{Banana} + \text{Apple} + \text{Banana} &= 18 \\ \text{Kiwi} - \text{Banana} - \text{Banana} &= 4 \\ \text{Banana} + \text{Kiwi} \times \text{Apple} &= ? \end{aligned}$$

Шола мogyрысо сўретым ончен, пурла велне точко-влакым ушо. Пинегылан лу падырашым муаш полшо.

26 апрель –
Марий талешке кече.
Шинчымашетым терге!

1. «Ида шорт, колымекемат, мый тыланда полшаш тўғалам. Пеш неле лиш гын, шўгарем деке толза да кычкыралза...» Кӱ тыге манын?

- А) Чумбылат.
- Б) Камай.
- В) Пашкан.

2. Сонарзе Шуматын эргыже кӱ?

- А) Кокша.
- Б) Чоткар.
- В) Акпарс.

3. Марий он, Малмыж талешке. Кӱ тыгай?

- А) Ош-Пондаш.
- Б) Полтыш.
- В) Пашкан.

4. 1552 ийыште Озан олам нал-маште ойыртемалтын. Руш кугыжа тудлан шӱртнӱ коркам кучыктен да мландым пўчкын пуэн. Кӱ тыгай?

- А) Мамич-Бердей.
- Б) Акпарс.
- В) Акпатыр.

Дарья ПЕТРОВАН сўретше.
Морко, Коркатово.